

VIGS: die pessiëkte van die 21 ste eeu

Die belang van VIGS word geïllustreer deur die geweldige voorkomssyfer daarvan in Sub-Sahara Afrika. Meer as 50% van die wêreld se HIV/VIGS pasiënte kom in ons deel van die wêreld voor. Die gemiddelde lewensverwachting van 'n kind wat vandag onder die ewenaar in Afrika gebore word, is 50% minder as 'n kind wat in Europa gebore word.

HIV staan vir die virus (Human immunodeficiency virus) wat AIDS of VIGS in Afrikaans (Verworwe immuniteitsgebrek sindroom) veroorsaak. Vanaf die vroeë tagtiger jare toe die virus geïsoleer is tot byna 20 jaar later, het verskeie mense reeds aan die siekte gesterf. Byna 1 miljoen in Suidelike Afrika tot en met 1996. Die virus is geïsoleer deur Luc Montagnier in Frankryk in 1983 en deur Callo in die VSA. Aanvanklik is die siekte gesien onder homoseksuele mans wat longontsteking opgedoen het deur die seldsame bakterie *Pneumocystis carinii*. Die behandeling hiervan was onsuksesvol weens die swak immuniteit wat die virus veroorsaak deur die T-limfosiete in die liggaam aan to tas. In die tagtiger jare was die siekte veral in die groot stede soos San Francisco, Los Angeles en New York onder homoseksuele mans bekend. Waarskynlik het die virus sy oorsprong van 'n aapsoort in Afrika, wat self niks oorkom van die virus nie, maar op een of ander manier na die mens oorgedra is en so muteer het, dat dit vinnig in die mens kan versprei.

Die siekte het so uit Afrika oor die hele wêreld versprei via besmette Afrikaanse immigrante. Weens die homoseksuele gedrag van wisseling van kontakte, soms selfs meer as een kontak per dag, het die HIV epidemie ongelooflik vinnig uitgebrei. Massale byeenkomste soos popkonserte het dit veral in die hand gewerk.

Tans plat die groei van die siekte in eerste wêreldlande af. Noord Amerika en Europa ervaar 'n negatiewe groeikoers (-13%), terwyl die grootste groei in Suidelike Afrika (37%) en Asië (261%) plaasvind. Die verwagting is dat binne die volgende 10 jaar 12 miljoen mense in Suid Asië HIV positief sal wees.

Dieselfde geld vir Suidelike Afrika waar 'n positiewe koers gelykstaande aan die totale werksmag van Suid-Afrika verwag word. 40% van ons mynwerkers is HIV positief. Voorgeboorte klinieke in veral Natal en Gauteng rapporteer 'n positiewe HIV-syfer van twee uit elke vyf vroue in die kliniek. Die getal HIV positiewe pasiënte in SA word tans gereken op een uit elke vyf mense.

VIGS wesies is aan die toeneem. Verlede week het ek 'n 52 jarige vrou in die kliniek gesien met erge depressie. Haar dogter van 21 is onlangs oorlede en kort daarna haar "boyfriend" wat op daardie stadium in die tronk was. Die ouma versorg nou die driejarige weeskind wat ook HIV positief is. Die vooruitsigte vir die kind is sleg.

In 'n gemeenskapshospitaal soos Mamelodi, sterf daar weekliks byna 'n handvol mense aan VIGS.

Onlangs het die VIGS probleem ook bespreking in die parlement ontlok. Daar is onder andere gesê dat die lewenstyl van arm mense in Suid-Afrika die oorsaak van VIGS is. Met lewenstyl word die lewensomstandighede van die lae sosio-ekonomiese groep mense in Suid-Afrika bedoel. Swak behuising, sanitasie en watervoorsiening byvoorbeeld.

Uiteraard speel hierdie faktore 'n belangrike rol by die progressie van die siekte en is dit belangrik dat daar ook hard gewerk word om hierin verbetering te bring.

Lewenstyl of sondige lewenstyl?

Daar is egter iets wat misgekyk word. Dit is naamlik die feit dat die oorsaak van VIGS inderdaad die lewenstyl van mense betrek, maar dan veral 'n sondige lewenstyl. 'n Lewenstyl wat met die

sewende gebod van die HERE nie rekening hou nie. 'n Lewensstyl wat nie die goeie koninkrykswet van die HERE in ag neem nie, en by die oortreding daarvan ramspoedige gevolge vir die gewone lewe op die hals haal.

Die sewende gebod het geweldige implikasies vir die mediese etiek. Dit is veral belangrik in die VIGS problematiek. *'Jy mag nie egbreuk pleeg nie'*. Hierdie gebod geld nie net vir getroudes nie, maar ook vir ongetroudes. Met hierdie gebod wil die HERE die lewe van sy kinders beskerm sodat ons kan doen wat die HERE van ons vra in sy koninkryk. Dit is om onder andere kinders, vaders, moeders en dus gesinne in sy koninkryk te wees.

In die sewende gebod kom die HERE na ons om ons te leer: *'My seun, luister na wat ek sê, neig jou oor tot my woorde, laat hulle nie wyk uit jou oë nie, bewaar hulle binne-in jou hart. Want hulle is die lewe vir die wat hulle vind, en 'n genesing vir hulle hele liggaam'* (Spreuke 4:20-22). Is dit nie 'n pragtige logo om die stryd teen VIGS aan te knoop as christendokters en -verpleegsters nie. *Genesing vir die hele liggaam* lê opgesluit in die gebod om die liggaam rein te bewaar voor en binne die huwelik. Is dit nie die voorkomende maatreël in die stryd teen VIGS nie? Voorkoming beteken tog om siekte van die liggaam te voorkom? Laat ons profeties met hierdie voorkomende geneeskundige woorde uit die Skrif ook na die risikobevolking in ons praktyk en omgewing gaan. Inderdaad, die Skrif leer ons dat daar *genesing van die liggaam* geleë is in die luister na, bewaar en uitvoer van die gebooie van die HERE.

Is die Skrif 'n uitgediende boek?

Is die Skrif 'n uitgediende boek wat nie meer iets te sê het vir die probleme van die 21ste eeu nie? Hoegenaamd nie, elke christenwerker in die geneeskunde kan profeet wees in ons dag. Profesie uit die Skrif wat die lewe genees.

Die hele vyfde hoofstuk van Spreuke spreek die sondige lewenstyl wat die oorsaak van VIGS is, aan. *'Want die lippe van die vreemde vrou drup heuningstroop, en haar verhemelte is gladder as olie, maar op die end is sy bitter soos wilde-als, soos 'n swaard aan weerskante skerp. Haar voete daal na die dood toe af, haar treë streef na die doderyk toe'* (Spreuke 5:3-5). Inderdaad word VIGS nie hier beskryf nie, maar iemand wat al aan die sterfbed van 'n jong 25 jarige man met VIGS gestaan het, sal iets besef van die bitterheid wat hier geskilder word. Die bitterheid wat die oortreding van die sewende gebod meebring.

Paulus verwys ook in 1 Tessalonisense 4:4-5 na die hartstogtelike begeerlikheid van die heidene, en roep die gemeente op dat elkeen sy eie vrou in heiligheid en eer moet verkry. Dit is inderdaad die hartstogtelike begeerlikheid wat in ons samelewing, in beide die gegoede woonbuurte as die 'townships' die toon aangee. Is dit nie die wortel van die moderne afgodery wat uitdrukking vind in die vermaak van die 21ste eeu nie? Die naweekcultuur van pret en plesier, die leesstof en kykstof (veral die sogenaamde 'sepies') om ons, selfs tot in ons huise. Waarom sien ons so baie jongmense met VIGS? So baie 'ongewenste' swangerskappe? So baie plakkate wat kondome adverteer as die oplossing vir VIGS? So baie huise sonder 'n pa?

Die gewoonde raak hieraan het al sover gevreet, dat die gebod van die HERE nie meer raakgesien word nie. Daardie goeie gebod wat ons lewe wil beskerm.

Elke christendokter is dit aan sy pasiënt wat in die risikogroep van HIV val, verskuldig om profeties die goeie gebod van die HERE voor te hou.

Die dokter wat nie die sewende gebod betrek in sy behandeling en voorkoming van vigs nie, ignoreer die koningswet. Ons sou in vandag se terme kon sê dat hy onwetenskaplik optree, omdat hy 'n deel van dit wat bekend is nie in sy behandelings- of voorkomingsplan gebruik nie. Dit is tog die twee gegewenhede waarmee ons as medici kan werk? Eerstens die skepping waardeur ons allerhande behandelingmoontlikhede kan gebruik. Maar tweedens ook die Skrif wat aan ons duidelik maak wat ons in hierdie lewe nodig het om tot God se eer te lewe (Nederlandse Geloofs Belydenis artikel 2). Natuurlik is geloof nodig om te aanvaar dat die Skrif die koningswoord van die Koning van die kosmos is, en dat die Skrif ook inderdaad implikasies het vir die gewone lewe.

Meeste medici aanvaar dit nie meer nie, en voel dus dat die sewende gebod nie 'n plek in die voorkomingplan van HIV het nie.

Die wet van die HERE is *heilsaam*, ook vir die praktyk van die medikus. In die algemeen sou ons die welvaartsiektes kan opvat as gevolge van 'n onheilsame leefwyse en derhalwe 'n oproep tot bekering. Ons sou so ook VIGS kon sien as 'n oproep om die wet van God in ag te neem met betrekking tot die seksuele lewe. Ons sal vigspasiënte met christelike barmhartigheidsdiens moet versorg binne die raamwerk van God se wet. Dit is ons priesterlike taak. Laat ons as medici die sewende gebod inbou in ons mediese praktyk, deur hierdie koningswoord profeties te gebruik.

JM Boon

© 2014

www.christelikebiblioteek.co.za